

AAO-001-007410

Seat No. _____

M. S. W. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2016

SWCC-4001 : Social Security & Relevant Law

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 007410

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નિબંધાત્મક ઉત્તર આપો : (કોઈપણ એક) 10
 - (1) સામાજિક સુરક્ષાની આવશ્યકતાઓ જણાવી તેમાં યુવા કામદારો માટે શી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ? ચર્ચા કરો.
 - (2) ગ્રેયુઈટી ચુકવણી અધિનિયમ 1972 સમજાવો.
- 2 મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : (કોઈપણ ચાર) 20
 - (1) એપ્રેન્ટિસ અધિનિયમ સમજાવો.
 - (2) સામાજિક સુરક્ષાના હેતુઓ સમજાવો.
 - (3) આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ સંગઠન અંગે ચર્ચા કરો.
 - (4) અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં સામાજિક સુરક્ષા વિશે સમજાવો.
 - (5) બાળમજૂર પ્રતિબંધ કાયદો સમજાવો.
- 3 ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ) 10
 - (1) આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ સંસ્થાનું માળખું સમજાવો.
 - (2) ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્થાયી હુકમ) અધિનિયમ ટૂંકમાં જણાવો.
 - (3) P.F. અધિનિયમ શું છે ? આ કાયદા હેઠળ કામદારોને મળતા લાભ જણાવો.
 - (4) B.I.R. અધિનિયમ 1946 ટૂંકમાં સમજાવો.
 - (5) E.S.I.C. અને કર્મચારી અકસ્માત વળતર કાયદા વચ્ચે તફાવત જણાવો.
 - (6) મુંબઈ કામદાર કલ્યાણનો કાયદો ટૂંકમાં સમજાવો.

4 એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ દસ)

10

- (1) P.F.માં ફાળાનો દર કેટલો હોય છે ?
- (2) આંશિક અને સંપૂર્ણ અસમર્થતા એટલે શું ?
- (3) પ્રસુતાલાભનો કાયદો ક્યારે લાગુ ન પડે ?
- (4) ગ્રેયુઈટી ચુકવણીની મહત્તમ મર્યાદા કેટલી છે ?
- (5) એપ્રિન્ટિસ ધારા હેઠળ એપ્રિન્ટિસ કોને કહેવાય ?
- (6) સામાજિક સુરક્ષાનો ઉદ્ભવ ક્યાં થયો છે ?
- (7) બોનસ ચુકવણી અધિનિયમ હેઠળ લઘુત્તમ અને ગુરુત્તમ બોનસની મર્યાદા શી છે ?
- (8) કારખાનાબંધી એટલે શું ?
- (9) ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્થાયી હુકમ) અધિનિયમ 1946 કોને લાગુ પડતો નથી ?
- (10) સામાજિક સુરક્ષાની વિચારધારા અંગે કઈ કમિટીની રચના કરવામાં આવી હતી ?
- (11) પ્રાથમિક યુનિયન કોને કહેવાય ?

5 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનો જવાબ આપો :

20

- (1) ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્થાયી હુકમો) અધિનિયમ કઈ સંસ્થાને લાગુ પડે ?
 - (A) 100 થી વધુ કામદાર
 - (B) 20 કે તેથી વધુ કામદાર
 - (C) 10 કે વધુ કામદાર
 - (D) 50 કે વધુ કામદાર
- (2) I.L.O.નું મુખ્ય મથક ક્યાં આવેલું છે ?
 - (A) દિલ્હી
 - (B) મદ્રાસ
 - (C) જીનીવા
 - (D) મલેશિયા
- (3) અપીલ અધિકારી તરીકે સત્તા કોને સોંપવામાં આવે છે ?
 - (A) લેબર ઓફિસર
 - (B) ઔદ્યોગિક ન્યાયપંચ
 - (C) રાજ્ય સરકારના અધિકારી
 - (D) સમાધાન અધિકારી
- (4) B.I.R. અધિનિયમ નીચેનામાંથી કયા ઉદ્યોગને લાગુ નથી પડતો ?
 - (A) સુતરાઉ કાપડની મિલો
 - (B) ખાંડ ઉદ્યોગ
 - (C) હોસ્પિટલ
 - (D) વીજ કંપનીઓ

- (5) કેટલા ટકા કામદારોનું સભ્યપદ છેલ્લા ત્રણ મહિનાથી ધરાવતું યુનિયન ક્વોલિફાઇડ યુનિયન માટે અરજી કરી શકે ?
- (A) 10% (B) 15%
- (C) 5% (D) 25%
- (6) સામાજિક સુરક્ષાના વિચારાધારાના પ્રણેતા કહેવાય છે.
- (A) રાજા રામ મોહનરાય (B) પ્રો. વિશ્વનાથ
- (C) લોર્ડ બેવરીજ (D) પી.વી. યંગ
- (7) કોન્ટ્રાક્ટ લેબર મુજબ 10થી વધારે કામદારો કામ કરતા હોઈ તો સૌપ્રથમ કરાવવું ફરજિયાત છે.
- (A) નોમિનેશન (B) રજિસ્ટ્રેશન
- (C) રદબાતલ (D) એક પણ નહિ
- (8) પ્રોવિડન્ટ ફંડ ક્યારથી કપાય છે ?
- (A) પહેલા દિવસથી (B) એક મહિના પછી
- (C) ત્રણ મહિના પછી (D) ચાર મહિના પછી
- (9) કામદાર વીમા યોજના હેઠળ કામદારના કુલ પગારના% ફાળો ભરવાનો હોય છે.
- (A) 1.75 (B) 1.50
- (C) 6.50 (D) 4.75
- (10) E.S.I. અધિનિયમ મુજબથી વધારે પગાર હોય તો E.S.I.C. કાપી ન શકાય.
- (A) 10,000 (B) 6,500
- (C) 15,000 (D) 18,000
- (11) કામદારોને ચુકવવાની થતી રકમ કોની પાસે અનામત રાખવાની રહેશે ?
- (A) કમિશનર (B) જજ
- (C) માલિક (D) લેબર ઓફિસર
- (12) કર્મચારી વળતર અધિનિયમ 1923 કોને લાગુ પડે ?
- (A) કારખાના ધારા હેઠળ નોંધાયેલ કારખાના
- (B) કોઈપણ પ્રકારના કામદાર
- (C) છૂટા થયેલા કામદાર
- (D) પેન્શન પાત્ર કામદાર

- (13) ભારતમાં કામદાર સુરક્ષાની જોગવાઈ થી થઈ.
- (A) 1933 (B) 1923
(C) 1918 (D) 1909
- (14) માતૃત્વ લાભનો કાયદો ક્યારથી અમલમાં આવ્યો ?
- (A) 1923 (B) 1948
(C) 1961 (D) 1952
- (15) લઘુત્તમ વેતન કઈ રીતે આપવામાં આવે છે ?
- (A) માસિક (B) વાર્ષિક
(C) દૈનિક ધોરણે (D) છ મહિને
- (16) ભારતમાં નીચેના પૈકી શેના પર પ્રતિબંધ લાદવામાં આવ્યો છે ?
- (A) કરારી મજૂર (B) કામ ચલાઉ મજૂર
(C) સ્ત્રી કામદાર (D) બાળ મજૂર
- (17) I.L.O. કયા પ્રકારનું સંગઠન છે ?
- (A) કોન ફેડરેશન (B) દ્વીપક્ષીય
(C) એક પક્ષીય (D) એક પણ નહિ
- (18) બોનસ ચુકવણી અધિનિયમ મુજબ બોનસ મેળવવા હકદાર કોણ ન બને ?
- (A) 6 મહિનાથી વધુ કામ કર્યું હોય તે
(B) 30 દિવસ કામ કર્યું હોય તે
(C) 30 દિવસથી ઓછું કામ કર્યું હોય તે
(D) કોન્ટ્રાક્ટ લેબર
- (19) સ્ત્રી કામદારને રૂ. મેડીકલ બોનસ પેટે મળે છે.
- (A) 2,500 (B) 1,000
(C) 3,500 (D) 1,500
- (20) ઔદ્યોગિક તકરાર અધિનિયમ મુજબ રાજ્ય સરકાર કઈ ભૂમિકા ભજવે છે ?
- (A) ન્યાય અપાવવાની (B) લવાદ મોકલવાની
(C) સજા આપવાની (D) શાંતિ સ્થાપવાની

ENGLISH VERSION

- 1** Answer in detail : (any **one**) **10**
- (1) What is the necessity of social security? What are the provisions for young employers in it?
 - (2) Explain the payment of gratuity Act - 1972
- Answer in brief : (any **four**) **20**
- (1) Explain Apprentice Act.
 - (2) Explain the objective of Social Security.
 - (3) Discuss about International law Organization.
 - (4) Explain about social security in unorganized sector.
 - (5) Explain child labour (regulation & abolition) act.
- 3** Answer in short : (Any Five) **10**
- (1) Explain the structure of International Labour Organization.
 - (2) Explain in brief industrial employment (Permanent Order) act rule.
 - (3) What is P.F. act? Give the benefits under this law under employers.
 - (4) Explain in brief 1946 B.I.R. act.
 - (5) Give the difference between E.S.I.C. & employee accident benefit act.
 - (6) Explain in brief Bombay employer welfare act.
- 4** Give the answer in one or two sentence : (any **ten**) **10**
- (1) What is rate of contribution in P.F.?
 - (2) What is partly and complete inability?
 - (3) When maternity benefit law does not allocable?
 - (4) What is maximum limit of gratuity payment?
 - (5) Under apprentice Act what is apprentice.
 - (6) Where does social security existed ?

- (7) Under bonus payment sub rule what is limit of minimum and maximum bonus?
- (8) What is factory closer?
- (9) Whom is the 1946 sub rule industrial employment (Permanent Order) not applicable?
- (10) Which committee was formed for social security thinking process?
- (11) What is called primary union?

5 Answer the following M.C.Q. : (1 mark each) **20**

- (1) Industrial employment (Permanent Orders) sub rule is applicable to which organization in Gujarat?
 - (A) More than 100 employers
 - (B) More than 20 employers
 - (C) More than 10 employers
 - (D) More than 50 employers
- (2) Where is the main headquarters of I.L.O?
 - (A) Delhi
 - (B) Madras
 - (C) Geneva
 - (D) Malasiya
- (3) To whom is assigned the authority as an appeal officer?
 - (A) Larour officer
 - (B) Industrial juri
 - (C) Officer of state government
 - (D) Settlement officer
- (4) Which of the following industries, the B.I.R. enacted is not applicable?
 - (A) Cotton mills
 - (B) Sugar industry
 - (C) Hospital
 - (D) Electricity company's
- (5) How many percentage of employer member ship can apply of last three months for qualified union?
 - (A) 10%
 - (B) 15%
 - (C) 5%
 - (D) 25%

- (6) _____ is a founders of a social security.
(A) RajaRamMohan Rai (B) Prof Vishvanath
(C) Lord Baveirge (D) P.V. Young
- (7) According to labour contract more than 10 employers are working _____ is necessary.
(A) Nomination (B) Registration
(C) Cancellation (D) None of the above
- (8) When does provident fund cut?
(A) of first day (B) After one month
(C) After three month (D) After four month
- (9) What percentage of contribution paid of total salary under employer insurance plan?
(A) 1.75 (B) 1.50
(C) 6.50 (D) 4.75
- (10) According to ESIC enact salary is more than _____ ESIC does not cut.
(A) 10000 (B) 6500
(C) 15000 (D) 18000
- (11) To whom should keep amount of money reserve for employer?
(A) Commissioner (B) Judge
(C) Owner (D) Labour officer
- (12) For whom applicable employee compensation enact 1923?
(A) Factory act under registered factory
(B) Any kind of worker
(C) Separate worker
(D) Pensionable worker
- (13) In India arrangement of employer security started from _____
(A) 1933 (B) 1923
(C) 1918 (D) 1909

- (14) When did maternity benefit Act commenced on?
- (A) 1923 (B) 1948
(C) 1961 (D) 1952
- (15) How does minimum wage given?
- (A) Monthly (B) Yearly
(C) Daily (D) 6 Months
- (16) From the following what is restriction imposed in India?
- (A) Contract labour (B) Probation Labour
(C) Women Labour (D) Child Labour
- (17) I.L.O. is which kind of organization?
- (A) Cone federation (B) Dual
(C) One related (D) None
- (18) Who is not get a rightful claimant according to bonus paid enacted?
- (A) Working for more than 6 months
(B) working for 30 days
(C) working less than 30 days
(D) contract labour
- (19) Lady workers gets _____ rupees for medical bonus.
- (A) 2500 (B) 1000
(C) 3500 (D) 1500
- (20) According to industrial altercation enacted what kind of role does the state government play?
- (A) Give jury (B) Bend arbitration
(C) Punishment (D) Establish punishment
-